

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

VII. De Conciliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

mus, & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo confessori omnia peccata sua iuxta ritum S. R. E. confitentur, neq; tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientiam oneramus, concesserit, & eis per fidem confessoris in scriptis factam constiterit, quod infirmi, ut pramittitur, peccata sua confessi fuerint. Coniunctos vero, ac omnes familiares & domesticos infirmi in Domino rogamus & moneamus, ut de infirmitate parochum certiores faciant, ac tam parochus, quam conjuncti & familiares prefati infirmum ad confessionem peccatorum suadent & inducant. Quod si qui Medicorum praxiiffa non observaverint, ultra poenas in dicta constitutione contentas, quas incurere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu medicinae, quo insigniti erant, omnino priventur, & à Collegio seu universitate Medicorum ejiciantur, ac poena etiam pecuniaria arbitrio ordinariorum, ubi deliquerint, multentur. Et, ut hæc omnia inviolabiliter observentur, volumus, & eadem auctoritate precipimus & mandamus, ut nullus posthac ubique locorum Medicina Doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas à quovis collegio & universitate concedatur, nisi omnia in presentium nostra constitutione contenta medio eorum juramento, coram Notario publico & testibus, observare in eorum manibus, vel ordinarii jurerint, & de hujusmodi juramenti in privilegio, seu licentia medendi specialis mentio fiat. Quod si collegia & universitates prefate non recepto à promovendis juramento hujusmodi, eosdem ad gradum prædictum promoverint, aut eisdem medendi licentiam præstiterint, poenam privationis facultatis alios ulterius doctorandi incurant. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus & singulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in civitatibus & diocæcesibus propriis, presentes nostras literas publicari faciant, ac juramentum prædictum à Medicis jam promotis, seu licentiam medendi habentibus, omnibus juris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in civitatibus & diocæcesibus prædictis admittant, nisi eis constiterit eisdem juramentum hujusmodi præstitisse, & contumaces, & jurate ac juramentum hujusmodi præstitisse, & contumaces exhibere reculantibus, gradu medicinae, & omnibus privilegiis eisdem Medicis, tam conjunctim, quam divisim eis & eorum cuilibet concessis per quosvis etiam Romanos Pontifices privent, ac ab ingressu Ecclesiæ arceant donec resipuerint. Rom. 8. Martii 1566.

Gregorius XIII.

Medici Judæi & infideles ad Christianorum curandos morbos non admittantur.

CAP. II.

Alia pax mem. Paulus Papa quartus prædecessor noster edita perpetua constitutione inter alia sancivit, ne Medici Judæi etiam vocati & rogati ad Christianorum agrotantium curam accedere, aut illi interesse possent: quam constitutionem postea Pius Papa quintus etiam prædecessor noster per suas literas approbavit, innovavit, & confirmavit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decrevit: ac voluit, & sub imitatione divini iudicii præcepit & mandavit, omnia in eadem constitutione contenta in posterum firmiter observari, non solum in terris & dominiis sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjectis, sed etiam ubique locorum. Quia tamen nobis non sine magna animi nostri molestia innoverit, ea minime observari, sed multos adhuc ex Christianis hominibus esse, qui dum Indorum ac aliorum infidelium opera sanari cupiunt, veram salutem animarum suarum & corporum simul immemores sunt, & (quod valde dolendum est) in damna-

tionis æternæ maximum sepe discrimen incidunt, medicis Judæis & infidelibus hujusmodi ad ipsorum curationem vocatis & adhibitis: unde fit, ut & Judæis ac aliis infidelibus magna detur delinquendi occasio, & simul salutare præceptum negligatur ab Innocentio Papa III. similiter prædecessore nostro in Concilio generali quondam emisum, & deinde à prædicto Pio V. innovatum, quod omnes medici cum ad infirmos in lecto iacentes vocati essent, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo confessori omnia peccata sua iuxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ confitentur, neque tertio die ulterius eos visitarent nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientia onerabatur, concessisset, & eis per fidem confessoris in scriptis factam constaret, quod infirmi peccata sua confessi fuissent. Idcirco nos tam Judæos, qui adversus mandata hujusmodi Apostolica committere audent, quam Christianos qui illos ad se accersunt, vel medendi licentiam concedunt, & viam ad delinquendum eidem aperiant, coercere volentes, supradictas prædecessorum nostrorum constitutiones, auctoritate Apostolica tenore presentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter observari mandamus, atq; hæc nostra in perpetuum valitura constitutione, eidem constitutionibus & præceptis pro firmiori illorum observatione adhibemus, universis utriusq; sexus Christi fidelibus districtè inhihemus & interdiciamus, ne posthac Judæos vel alios infideles ad ipsorum Christianorum agrotantium & infirmorum curam vocent, seu admittant, aut vocati, admittive faciant, concedant, vel permittant.

TITVLVS VII. DE CONCILIIIS.

Leo Decimus, in Concilio Lateranensi.

Summi Pontificis auctoritas supra Concilium esse multis exemplis & pragmaticis sanctionibus in Concilio Basiliensi decreta abolitis ne probatur.

CAP. I.

Post æternus gregem suum usque ad consummationem seculi nunquam desertus, ita Apostolo teste, obedientiam dilexit, ut pro expiando primi parentis inobedientiæ peccato seipsum humiliaverit, factus obediens usq; ad mortem, migraturus vero ex mundo ad patrem, in soliditate petreæ Petrum ejusq; successores vicarios suos instituit, quibus ex libro Regum e testimonio ita obedire necesse est, ut qui non obedierit morte moriatur, & ut alibi legitur, in Ecclesia esse non potest qui Romani Pontificis cathedram deserit, quoniam d. Augustino e, Gregorioq; auctoribus, sola obedi-meritum possidens, sine qua quisq; infidelis convincitur, etiam si fidelis esse videatur. Itaque nos eodem Petro docente solliciti esse debemus, ut quæ à Rom. Pont. prædecessoribus nostris, præsertim in sacris Conciliis pro obedientiæ hujusmodi auctoritatis, libertatisque Ecclesiæ, & sedis Apostolicæ defensione mature, & ex legitimis causis inchoata sunt, nostro studio, cura, & diligentia debite absolvantur, & ad optatum finem perducantur, simplicium quoque animarum quarum etiam rationem Deo redditari sumus, à dolis & laqueis tenebrarum Principis liberentur, sane scilicet. rec. Iulius Papa secundus prædecessor noster, post indictum ex legitimis tunc expressis causis, de venerabilium fratrum suorum sanctæ Rom. Eccles. Cardin. de quorum numero tunc eramus,

a C. cum infirmis, de poenitent. & remission. b Philipp. 2. c 1. Reg. 15. d Augusti. in opere Monachorum. e Gregor. 31. moral.

scopi Romæ congregati scribentes de Concilio Arimæno. Episcopis in Illyrico constitutis, præjudicium ali- quod per numerum Episcoporum Arimæni congregato- rum fieri non potuisse testantur: Quamquidem conficit Roman. Pontific. cæjus ante omnia decebat spectari de- cretum, talibus non præbuisse consensum, eundemque Leonem Pontificem universis Siciliæ Episcopis scriben- tem idem noluisse apparere: conserueruntque antiquo- rum Conciliorum Patres pro eorum que in suis Conci- liis gesta fuerunt corroboracione, à Romano Pontific. subscriptione, approbationemque humiliter petere & obtinere, prout ex Nicæna & Ephesina ac Chalcedonen. hujusmodi, & VI. Constantinopolitana & VII. eadem Nicæna, ac Romana sub Symmacho Synodus habitis ean- demque gestis, necnon in annali libro de Synodis manifestè colligitur, quod etiam novissimè Constantinens. a Pa- tribus fecisse constat. Quam laudabilem consuetudinem si Bituricens. Basiliens. secuti fuissent, hujusmodi mole- stia proculdubio careremus.

Cupientes quoque hujusmodi negotium ad debitum finem perducere, ac tam vigore citationum hæcenus à nobis & præfato Julio præde. effore ex abundantè emana- tarum, quam aliorum præmissorum, que ita notoria sunt, ut nulla valeant excusacione aut tergiversacione celari, etiam ex nostro pastoralis officio procedentes, omnesque & singulos tam juris quam facti defectus si qui forsitan in præmissis interuenerint, suppletæ, ex certa nostra scientia & de Apostolicæ potestatis plenitudine eodem sacro approbante Concilio tenore præsentium præfatum pra- gmaticam sanctionem seu corruptelam, ejusque appro- bationem quomodolibet emanatam, omniaque & sin- gula decreta, capitula, statuta, constitutiones siue ordi- nationes in eodem quomodolibet contentas, seu etiam insertas, ac ab aliis prius editas, necnon consuetudines, stylum, usus, siue potius abusum, ex ea in hanc usque diem quomodolibet emanatos, seu observatos, nullius roboris vel momenti fuisse & esse decernimus & decla- ramus. Necnon ad abundantiorè cautelam eandem Bituricensem sanctionem siue corruptelam, ejusque appro- bationem tacitam vel expressam, ut præfatur, & in ea contenta omnia & singula etiam inserta quæcunque reuocamus, cassamus, abrogamus, irritamus, annullamus, ac damnamus, & pro infectis, reuocatis, cassatis, ab- rogatis, irritatis, annullatis, & damnatis haberi volumus, decernimus, & declaramus. Et cum de necessitate salu- tis existat, omnes Christi fideles Romano Pontifici b subesse, prout divina scriptura & sanctorum Patrum testi- monio edocemur, ac constitutione sceli. mem. Boni- facii Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri, que in- cipit, Vnam sanctam, declaratur, pro eorundem fidelium animarum salute, ac Rom. Pontif. & hujus sanctæ sedis suprema auctoritate & Ecclesiæ sponse suæ unitate & potestate, constitutionem ipsam sacro præsentis Con- cilio approbante innovamus & approbamus, sine tamen præjudicio declarationis sanctæ mem. Clementis Papæ V. que incipit, Meruit. Inhibentes in virtute sanctæ obe- dientie, ac sub penis & censuris infra dicendis omnibus & singulis Christi fidelibus, tam laicis quam clericis, secularibus, & quorumvis ordinum etiam medicantium regularibus, & aliis quibuscunque personis, ejusqueque status, gradus, & conditionis existant, etiam sanctæ Ro- manæ Ecclesiæ Cardinal. Patriarchis, Prælatibus, Archi- episcopis, Episcopis, & quibusvis aliis Ecclesiasticæ vel mundana, vel quavis alia dignitate fulgentibus, omni- busque aliis & singulis Prælatibus, clericis, capitulis & con-

uentibus secularibus, & ordinum prædictorum regularibus, etiam monasteriorum Abbatibus, Prioribus, Ducibus, Comitibus, Principibus, Baronibus, parlamentis, officialibus etiam Regiis, iudicibus, advocatis, notariis & tabelionibus Ecclesiasticis vel secularibus, & quibusvis aliis personis Ecclesiasticis regularibus & secularibus, ut præfatur, quæcunque dignitate fulgentibus, in præfato Regno Franciæ, Delphinatu, & ubicunque prædicta pragmatica directè vel indirectè, tacitè vel expressè vi- gerei, quomodolibet existentibus vel pro tempore futuri- tis, ne de cætero præfata pragmatica sanctione, seu potius corruptela, quomodolibet ex quavis causa, tacitè vel expressè, directè vel indirectè, aut quouis alio quæ- sito colore vel ingenio, in quibuscunque actibus judicia- libus vel extrajudicialibus uti, seu etiam eam allegare, vel secundum eam judicare, aut quouis actus iudiciales vel extrajudiciales secundum dictam pragmaticam tenorem vel capitula in ea contenta per se vel alium seu alios nul- latenus facere præsumant, aut per alios fieri permittant, seu mandent, nec præfatum pragmaticam sanctionem aut in ea contenta capitula seu decreta ulterius in domi- bus suis, aut aliis locis publicis vel privatisteneant, quinimò illam ex quibusvis Archiuis etiam Regiis, seu ca- pitularibus & locis prædictis infra sex menses à data præsentium computandos deleant, seu deleri faciant, sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ, necnon quo- ad Ecclesiasticas & regulares personas prædictas, omni- um etiam Patriarchalium, metropolitanum & aliarum cathedralium Ecclesiarum, monasteriorum quoque & Prioratum etiam conventualium, & quarumcunque dignitatum, aut beneficiorum Ecclesiasticorum secularium & quorumvis ordinum regularium, privationis, & inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, quo verò ad seculares præfata excommunicationis, necnon amissio- nis quorumcunque feudorum tam à Romana quam alia Ecclesia ex quavis causa obtentorum, ac etiam inhabili- tatis ad illa in posterum obtinenda, inhabilitatisque ad omnes & singulos actus legitimos, quomodolibet faci- endos, infamiasque ac criminis lætæ majestatis in jure ex- pressis penis eo ipso & absque ulteriores declaratione per omnes & singulos prædictos, si (quod absit) contrafe- cerint, incurrendis, à quibus vigore ejusqueque factatis, ac clausularum etiam in confessionalibus quibusvis personis sub quibusvis verborum formis concessis con- tentarum, nisi à Rom. Pont. canonicè intrante vel alio ab eo ad id in specie facultatem habente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant.

Paulus Tertius.

Ecclesia in assiduo & maxime turbata Christiana reipublica re- bus presentissimum remedium ex Conciliorum æconomorum in- ditione experta est.

CAP. II.

Majores nostri sapientia admirabili & sanctitate præ- diti sæpe in summis Christianæ reipublicæ pericu- lis remedium optimum atque opportunissimum œcu- menica Concilia, & Episcoporum generalis conventus adhibuerunt. Ex diplomate indictionis Tridentini Concilii. Cal. Junii 1542.

Pius IV.

Conciliorum canones interpretantur & confirmantur Pontificis maximi declaratione.

CAP. III.

Sicut ad sacrorum Conciliorum decreta ac canones auctoritas atque confirmatio Apostolicæ sedis & debet & solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem sedis iudicio & declaratione tollenda est,

a Pragmatica sanctionis abolitio, ejusque sequentium pena.

a Vide Nicolaum Sanderum lib. 7. de visibili monarchia, ubi agit de Const. Constantinensi pag. 540. b Les Epist. &c. ad Anast. in sin. Gelas. in Epist. ad Episcopos Dardania Nicol. I. in Epist. ad Michaelem. Innoc. III. serm. de consec. Pontific. Bonifac. VIII. in extravag. tit. de major. & obed.

Idem.
 Concilii decreta non prius rata & firma habentur quam eis accesserit Pontifici maximo confirmatio, cuius est ea & sancire & declarare, tum sancte interpretari. Idq. unico Concilii Tridentini exemplo ex antiquo Ecclesiastica jurisdictionis ritu probare licet.

CAP. IV.

Benedictus a Deo, & pater Domini nostri Iesu Christi, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatum atque vexatam, & gravius indies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas & perniciosissimas hereses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam, indictum jam pridem in civitatem Tridentinam œcumenicum & generale Concilium b à piæ memoriæ Paulo III. prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis ceptum fuerat. Ab ejus autem successore Iulio in eandem urbem revocatum, post alias sessiones celebratas, variis impedimentis & difficultatibus obstructis, ne tum quidem peragi poterat. Ita que diutius intermissum fuerat, non sine maximo morore piorum omnium, cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium ac salutare opus, sicut pastoralis sollicitudo monebat, divini misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis nec nocturnis curis laborare desistimus, quodque à patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, diviniq. & humani juris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo sedis Apostolicæ legatis, nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus sedi Apostolicæ propriæ reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas ad legatos nostros scriptas ultro permiserimus, quæ de sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessariæ vixæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hereses, ad tollendos abusus, & emendandos mores à sacrosancta Synodo summa libertate diligentiaque tractata, & accuratè ac maturè admodum definita, expliata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt concordia peractum fuit, ut consensum eum planè à Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac urbe indicimus, quæ magna Cleri & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque & gratias divinæ majestati merito persolvendas curavimus, cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam & prope certam attulerit, fore ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis in hærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem c à nobis petierit, decreto de ea re in publica sessione facto. Nos ex legatorum literis prius, deinde post reditum eorum ex iis quæ Synodi nomine diligenter retulerunt,

postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cæ. deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio iudicato, cum ea decreta omnia catholica, & populo Christiano utilia ac salutaria esse cognovissemus, vobis omnipotentis laudem de eorundem fratrum nostrorum consilio & assensu, in Consistorio nostro secretissimo omnia & singula auctoritate Apostolica hodie credidimus; & ab omnibus Christi fidelibus suscipiendam esse decrevimus: sicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus suscipi observarique decernimus. Mandamus autem virtute sanctæ obedientiæ, & sub penis à sacris canonibus constitutis, aliisque gravioribus, etiam privationis arbitrio nostro infligendis, universis & singulis venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibuscumque Ecclesiarum Prælatibus, quoscunque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta & statuta in Ecclesiis suis, civitatibus & diocesis in obsequio & extra iudicium diligenter observent, & libenter quisque suis, ad quos quomodolibet pertinet, ut inobedienter faciant observari, contradictores quolibet contumaces per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellacionibus postposita compescendo; invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis auxilio. Ipsum vero charissimum filium nostrum Imperatorem electum, ceterosque Reges, Principes, ac Principes Christianos monemus, & precipue misericordiæ Domini nostri Iesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio per omnes susceperunt, eadem pietate, ac pari studio dum hoc Concilium suorum salus causa, pro sedis quoque Apostolicæ, & sacre Synodi reverentia ad eundem Concilium exequenda & observanda decreta prælatibus, cum quocumque auxilio & favore suo adjuvant, neque adversum Concilium ac salutari Concilii doctrinæ opinionibus à populo Christianis suæ recipi permittant, sed eas penitus imitentur. Ad vitandum præterea pervertendum & contumaciter quæ oriri possent, si unicusque liceret pro se et libertate decreta Concilii commentarios & interpretaciones sub edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis quocumque; sanctosque, coadiutoribus, & gradus, quàm laicis quocumque honores, prestante prædictis, Prælatibus quidem sub heresibus iniquis Ecclesiæ, aliis vero quicunque fuerint sub contumaciationis late sententiæ penis, ne quis sine autoritate nostra audeat ullos commentarios, præfatos autem, vel folia, ullumve omnino in prædictis Concilio, aut per ipsius Concilii decretis, quocumque modo edere, aut quicquam quocumque nomine, eorum sub preterito majoris decretorum contumaciationis violationis aliove quaesito colore statueret. Sicut vero in eis aliquod obcurius dictum & statutum fuisse, tamq. ob casum interpretationis aut decisione aliquo egerit solum fuerit, aliena dat ad locum quem Dominus elegerit, ad sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cuius auctoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reverentiam agnoscit. Nos enim difficultates & controversias si quæ ex decretis ortæ fuerint nobis declarandas, quocumque modo ipsa quoque sancta Synodus decreta referant, prædictum, sicut ea de nobis merito confisa est, omnium presentiarum necessitatibus, ea ratione que commodior nobis visa fuerit, providere. Rom. 7. Cal. Febr. 1564.

TITVLVS VIII.
 DE CELEBRATIONE MISSARVM
 & Sacramento Eucharistiæ, & divinis officijs.

a 2. Corinth. 1. b à Pio IV. tandem in Tridentina civitate confirmatum & absolutum fuit die Mercurii, 26. Ianuar. anno 1564. c Sess. 25. cap. ultimo.